

ДО ПИТАННЯ ОЦІНЮВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВІЙСЬКОВОГО ІНЖЕНЕРА

Військова академія (м. Одеса)

Анотація

Запропоновано критерії, показники та рівні сформованості самоосвітньої компетентності майбутніх військових інженерів.

Ключові слова: військова освіта, самоосвітня компетентність, майбутні військові інженери.

Abstract

The criteria, indexes and levels of future military engineer's self-educational competence formation are presented.

Keywords: military education, self-educational competence, future military engineer.

Вступ

Професіоналізація сил оборони та створення необхідного військового резерву є одними з пріоритетних стратегічних цілей, як зазначається у Стратегічному оборонному бюлетені України, введеному в дію Указом Президента України від 6 червня 2016 року № 240/2016. Це, в свою чергу, потребує від системи військової освіти формування в майбутніх військовослужбовців самоосвітньої компетентності поряд із компетентністю професійною. Можна багато говорити, що самоосвітня компетентність є невід'ємною складовою професійної компетентності, але, насправді, саме у вищих закладах військової освіти, ми спостерігаємо відсутність вектору саморозвитку та самовдосконалення в більшості курсантів. Таким чином, в умовах стрімкого розвитку суспільства, техніки, військових конфліктів постає завдання формування самоосвітньої компетентності сучасного військового фахівця під час навчання у закладах вищої військової освіти.

Метою роботи є огляд критеріїв, показників та кількісних рівнів сформованості самоосвітньої компетентності майбутнього військового інженера.

Результати дослідження

Оцінка сформованості самоосвітньої компетентності майбутнього військового інженера – процедура, яка за допомогою системи методик виявляє стан суб'єкта (офіцера), дозволяє визначити параметри та критерії особистісно-професійних якостей, характеристик, які відповідають потребам суспільства, різних соціальних груп, Збройних Сил України.

Виходячи з аналізу поняття «самоосвітня компетентність майбутнього військового інженера» та її структури, яка презентована трьома компонентами: емоційно-ціннісним, що включає потребу у саморозвитку, ставлення до самоосвіти та самовиховання, сприйняття змін; суб'єктно-особистісний, який об'єднує здатності до самоосвіти й самовиховання, швидкої адаптації та здобуття знань особисто та в команді; професійно-організаційного, що містить вміння планувати процеси самоосвіти й самовиховання, вміння «надбудови» знань та досвід вирішення проблем професійного розвитку, нами виокремлено три критерії сформованості цієї якості офіцера:

- 1) емоційно-ціннісний;
- 2) суб'єктно-особистісний;
- 3) професійно-організаційний.

Зазначені критерії дозволили оцінити сформованість якостей майбутнього військового інженера відповідно до структури самоосвітньої компетентності майбутнього військового інженера.

Емоційно-ціннісний критерій оцінюється через:

- рівень пізнавальних потреб;

- рівень мотивації;
- рівень креативності.

Для суб'єктно-особистісного критерію нами пропонуються такі показники:

- рівень комунікативних якостей;
- адекватність самооцінки;
- рівень самостійності.

Професійно-організаційний критерій діагностуємо через:

- рівень самоорганізації;
- рівень застосування інформаційно-комунікаційних технологій;
- середнє арифметичне оцінок, отриманих курсантом за дисципліни фундаментального циклу;
- середнє арифметичне оцінок, отриманих курсантом за дисципліни професійного циклу.

Оцінка сформованості самоосвітньої компетентності майбутнього військового інженера проводилася за кожним критерієм, як середнє геометричне оцінок за кожним показником, який оцінювався від 0 до 1. Сукупна оцінка SK (коефіцієнт самоосвітньої компетентності) визначалась як середнє геометричне коефіцієнтів за критеріями емоційно-ціннісним (SK_{EV}), суб'єктно-особистісним (SK_{SP}), професійно-організаційний (SK_{PO}).

Формула для обчислення коефіцієнта самоосвітньої компетентності майбутнього військового інженера має вигляд:

$$SK_{KE} = \sqrt[3]{SK_{EV} \cdot SK_{SP} \cdot SK_{PO}}$$

Кількісна характеристика рівнів сформованості самоосвітньої компетентності майбутнього військового інженера визначається межами значень коефіцієнта самоосвітньої компетентності, який для *елементарного* рівня приймає значення в інтервалі $0 \leq SK < 0,50$; для *достатнього* рівня – $0,50 \leq SK < 0,90$ та для *високого* рівня – $0,90 \leq SK \leq 1$.

Висновки

Таким чином, нами виокремлено критерії сформованості самоосвітньої компетентності майбутнього військового інженера, як-от: емоційно-ціннісний з показниками рівень пізнавальних потреб, рівень мотивації, рівень креативності; суб'єктно-особистісний з показниками рівень комунікативних якостей, адекватність самооцінки, рівень самостійності та професійно-організаційний з показниками рівень самоорганізації, рівень застосування інформаційно-комунікаційних технологій, середнє арифметичне оцінок, отриманих курсантом за дисципліни фундаментального та професійного циклу. Зазначена якість майбутнього військового інженера може бути діагностовано на трьох рівнях: високому, достатньому та елементарному.

Іванченко Євгенія Анатоліївна — д-р пед. наук, професор, професор кафедри фундаментальних наук, Військова академія (м. Одеса), Одеса, ye.ivanchenko@vaodesa.mil.gov.ua

Ivanchenko Ievgeniia A. – Doctor of Science (Pedagogical), Professor, Professor at the Department of Fundamental Sciences, Military Academy (Odesa), Odesa, ye.ivanchenko@vaodesa.mil.gov.ua